

A kommunikáció formái: szóbeliség és írásbeliség

Az **információ**, tájékoztatást, felvilágosítást jelent. A **közlésfolyamat** (kommunikáció) egy információ mozgásba lendítése két fél között és kölcsönös fölhasználása. A kommunikáció, **érintkezést, közlést, híradást** jelent. Kommunikálni (közölni, „társalogni”) bármely jelrendszerben lehet. Kommunikációról (közlésről) általában emberi környezetben beszélünk, de tudjuk, hogy az állatok is kommunikálni egymással.

Mindennapi életünkben lényegesen **többet beszélünk, mint amennyit írunk**, de a nyelvi normák teljesebben, magasabb szinten érvényesülnek az írott nyelvben. A beszéd óriási jelentősége abban van, hogy segítségével sajátítjuk el az egész emberi kultúrát. Nyelv és az ezt realizáló beszéd nélkül minden eddig teremtett emberi alkotás „holt anyag” lenne. **A beszéd tehát a kultúra átadásának egyik módja.** Ezért fontos, hogy jól és helyesen beszéljünk, birtokoljuk anyanyelvünk szókincsét, szabályait. Az anyanyelv a nemzethez, a családhoz, a legszorosabb emberi közösséghez tartozás alapja is. Az anyanyelv tehát olyan kapocs, amely nélkül aligha lenne ember az ember.

A **szöveg** alapvető ismertetőjegyei: a szöveg a nyelvi egységek csúcsán helyezkedik el — (rendszerint) több mondatból áll — lezártság és teljesség érzetét kelti — mondatait bonyolult, többszintű összefüggések, láncolatok tartják össze — jellemzi a szerkesztettség és az elemek, egységek közötti összetartó erő, a kohézió — ez nyelvtani, értelmi és használati szabályokban ölt testet. S mindehhez járul még egy fontos ismertetőjegy: a szöveg kommunikációs (közlési) folyamatba, környezetbe (szituációba) illeszkedik, kommunikatív célja van.

A szóbeli közlés

- Hallható (akusztikai), időhöz, helyhez kötött, általában mulandó
- Változatos modalitású és hanglejtésű mondatok alkotják
- A közlésfolyamat résztvevőinek visszajelzési lehetőségei vannak
- Gyors gondolkodást igényel, mert azonnal kell fogalmazni
- Gyors gondolkodást igényel, mert azonnal kell fogalmazni
- A nyelvi és a nem nyelvi és zenei kifejezőeszközök egyaránt fontosak
- Ösztönösebb, igénytelenebb szóhasználat, lazább szerkesztésű mondatok jellemzők
- Nyelvi illemszabályokhoz kevésbé igazodik, azoktól kisebb-nagyobb mértékben eltérhet
- Hiányos szerkezetű mondatok túlsúlya.
- Nyelvi panelek, tölteléksszavak, közhelyek használata előfordul. Gyakoriak a mellérendelések.
- Beszélgetés, vita, interjú, megbeszélés, előadás, felszólalás, rádiós-televíziós hírolvasás stb

Az írásbeli közlés

- Olvasható (vizuális), időben kevésbé korlátozott, helyhez kevésbé kötődik
- Nem a modalitásnak, hanem az írásjeleknek van taglaló szerepük.
- A visszajelzési lehetőségek korlátozottak vagy időben késleltetettek
- Időt hagy a gondolkodásra
- A nem nyelvi kifejezőeszközök kevésbé fontosak.
- Tudatosabb, igényesebb szóhasználat és szabályosabb mondat szerkesztés.
- Nyelvi illemszabályai szigorúbbak
- Teljes mondatok túlsúlya
- Előfordul(hat) irodalmi vagy szakszavak használata is. Csiszolt mondatok, alárendelések,
- arányosság jellemzi.
- Tanulmány, cikk, hivatalos levél, magánlevél, napló, emlékirat, kritika, esszé.